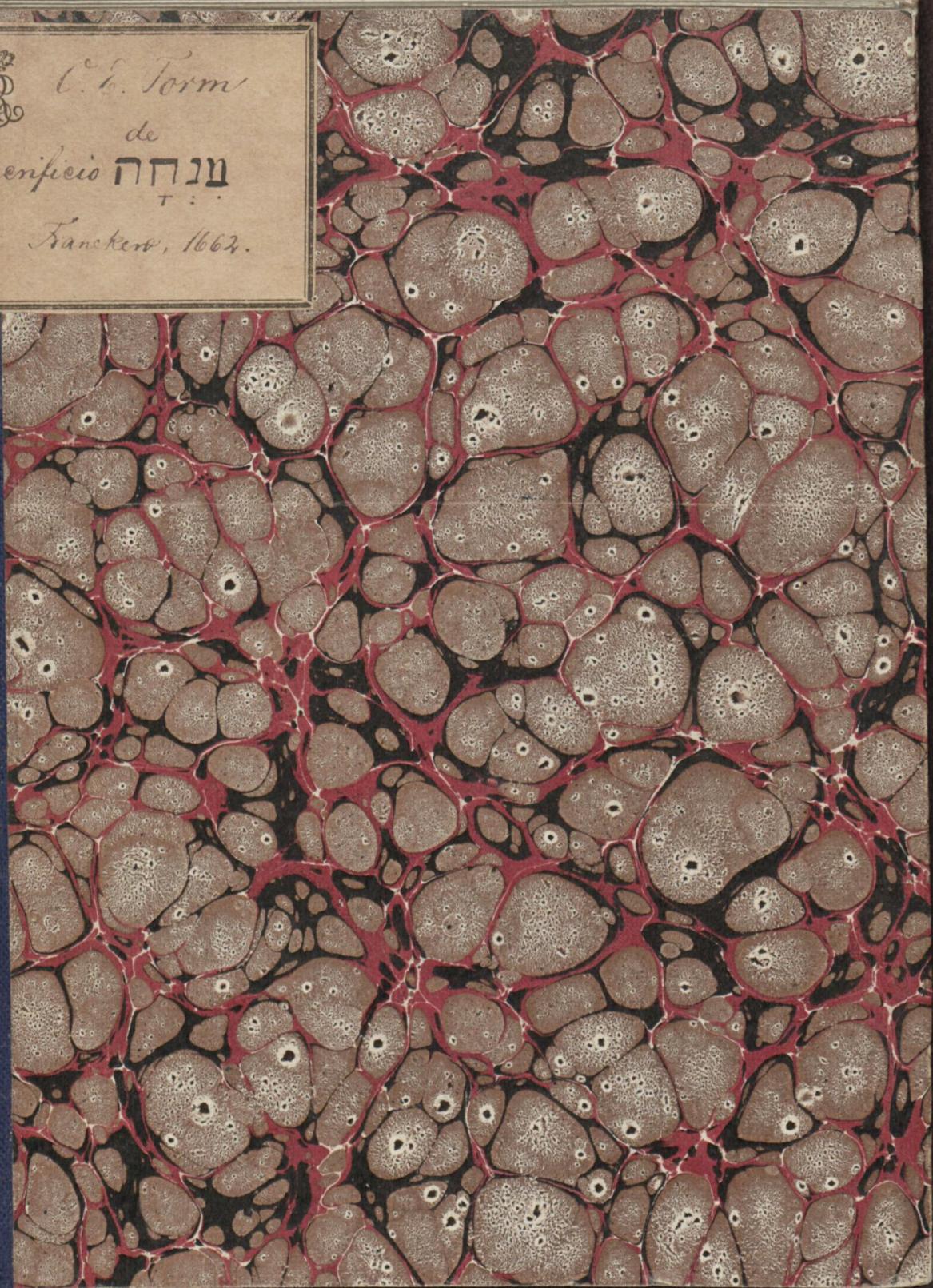

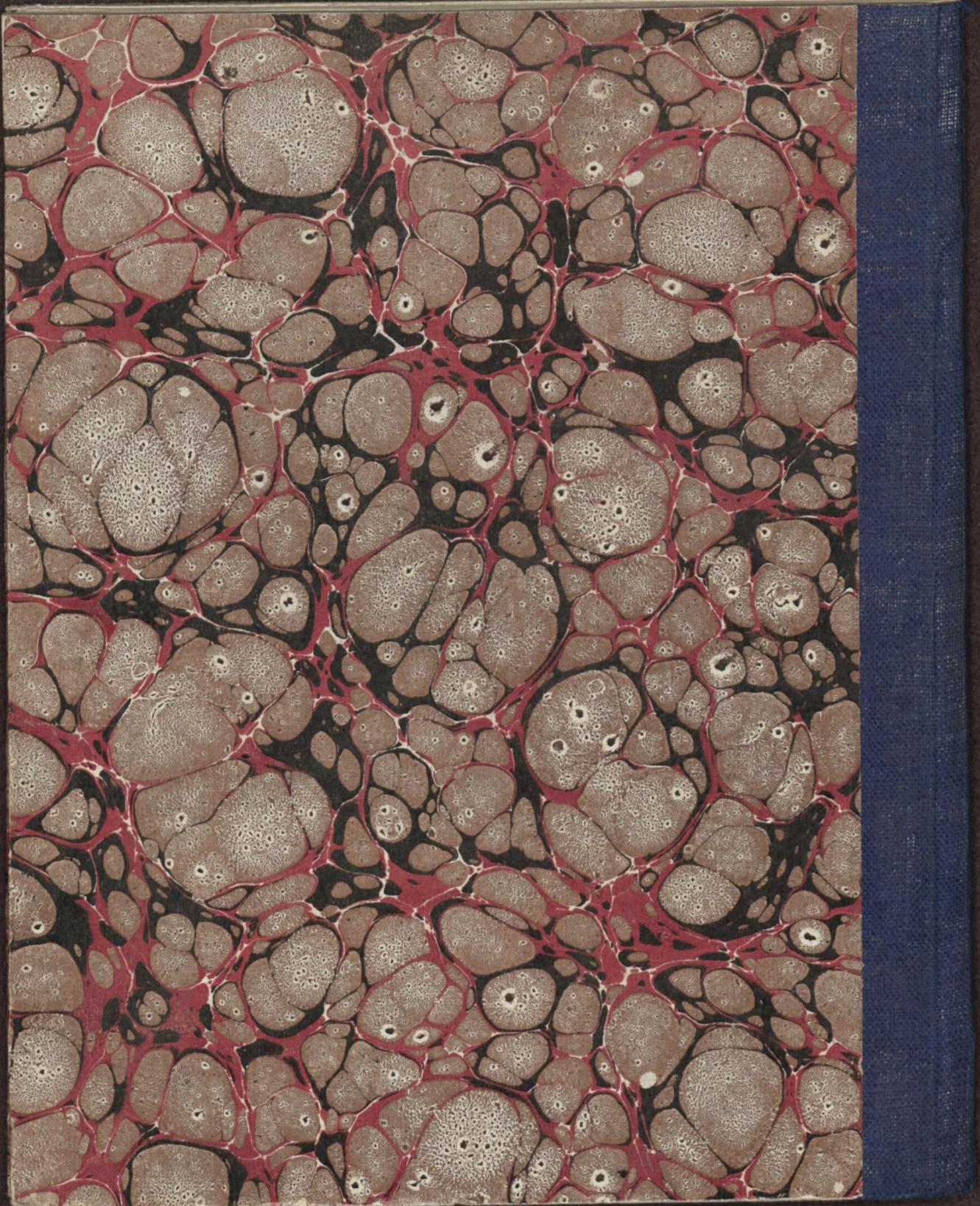

C. E. Form
de
saenificio חנוכה
T. I.
Frankfort, 1662.

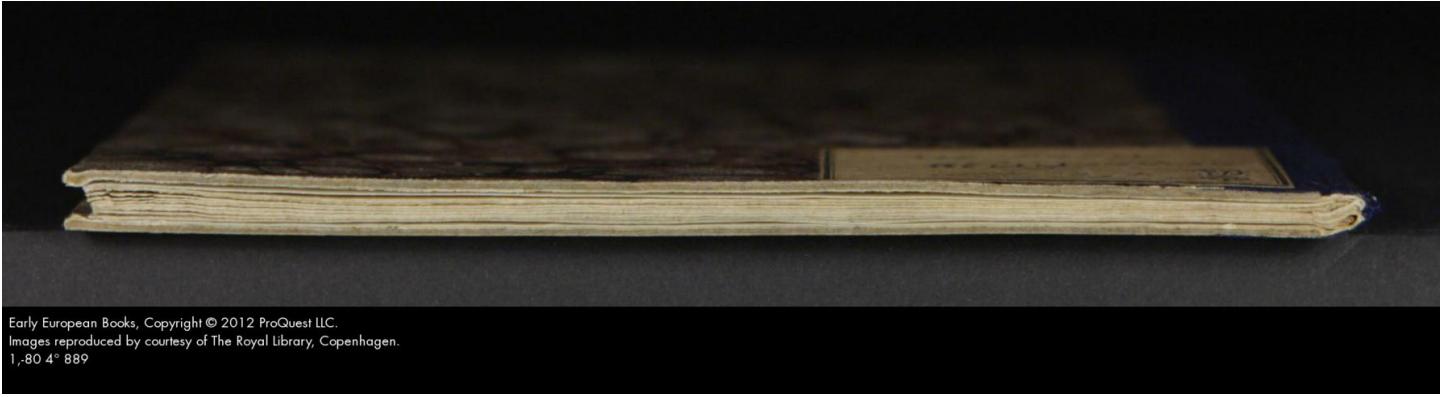

Early European Books. Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,80 4° 889

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,80 4° 889

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,80 4° 889

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-80 4° B89

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1-80 4° 889

1,- 80,- 4°

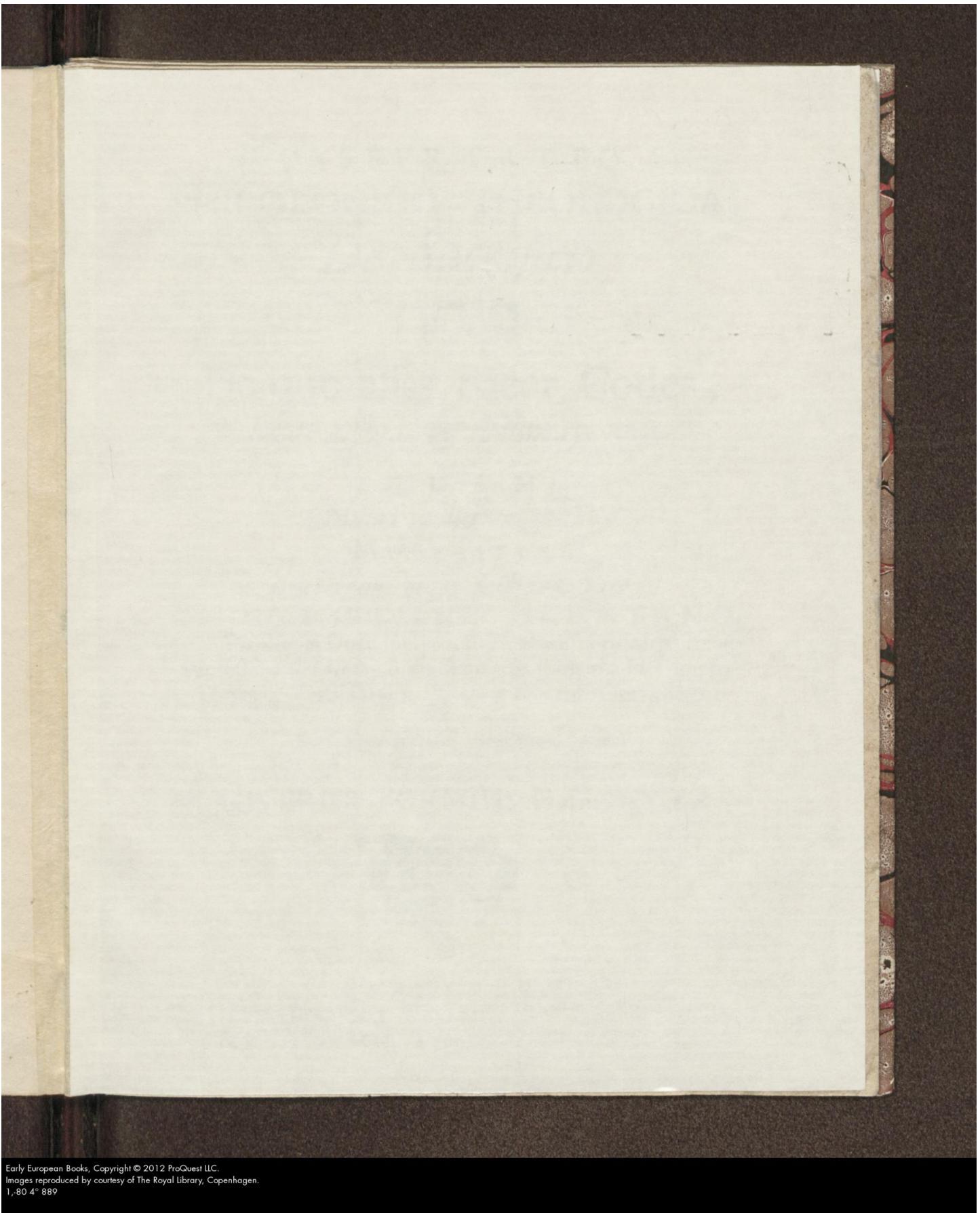
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 14°

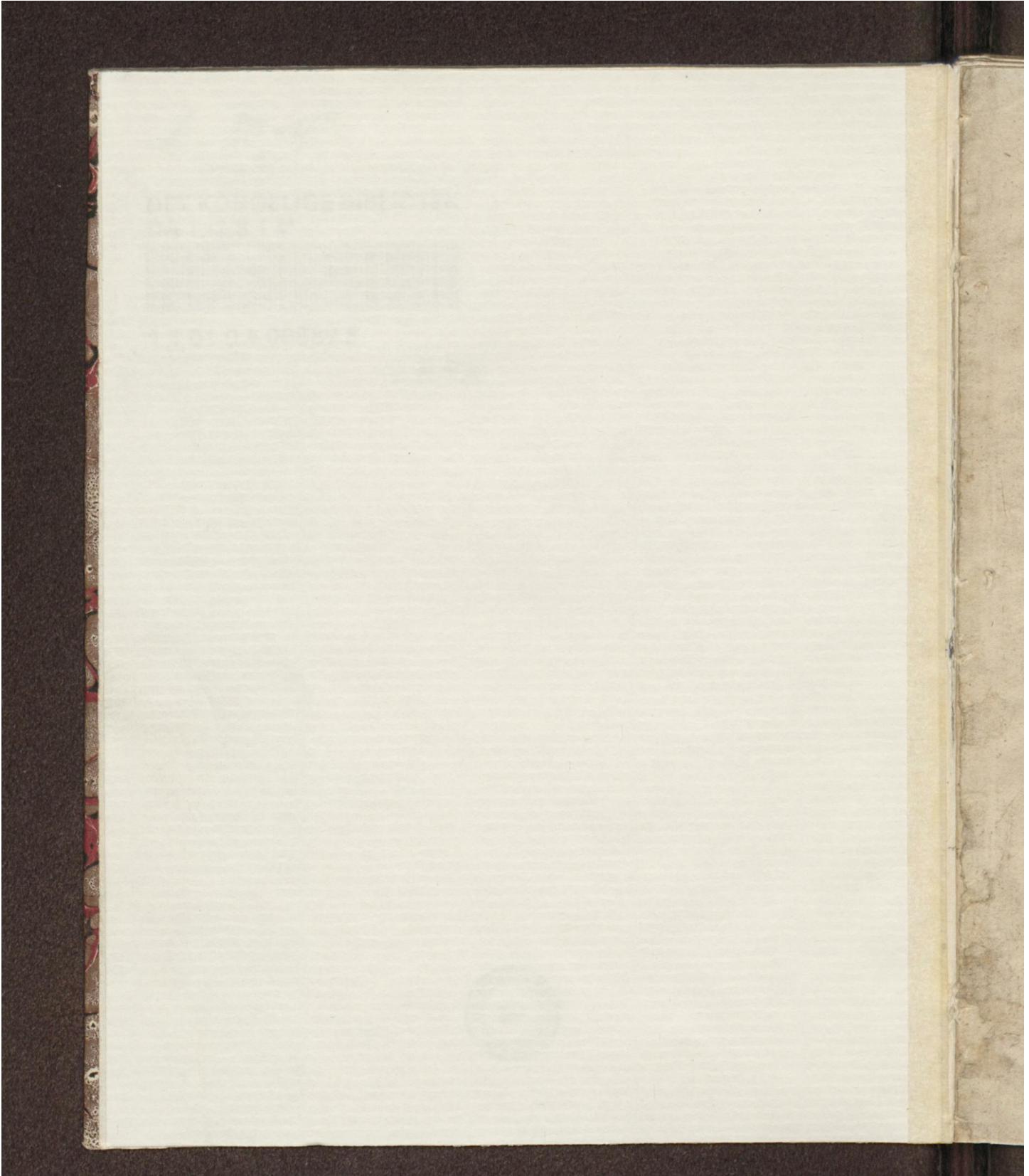
110104008898

+REX

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,80 4° 889

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,80 4° 889

D I S S E R T A T I O
PHILOLOGICO - THEOLOGICA,
De Sacrificio
מַנְחָה
De quo aliâs Sacer Codex,
Lev. 2. v.1. & Num. 15. v.4.

Q U A M
Divinâ auxiliante gratiâ.

M O D E R A T O R E

Celeberrimo atque doctissimo Viro,

D. CHRISTIANO SCHOTANO,
S.S. Theologiae Doct. inclito, in Florentiss. Frisiorum Acad.
Professore S. Literar. dignissimo, & ibidem, in Templo
Urbico, Verbi Divini Præcone Disertiss. Gravissimo.

Publicæ ac placidae ventilationi subjicit

Ad diem Augusti loco & horis consuetis

OLAUS ERICI TORMIUS, Hafn: Dan. A. & R.

1436

F R A N E R E R A.
Ex Officina JOHANNIS WELLENS, Illustr. Frisiae Ordin.
& eorundem Acad. Typogr. Ordinarii. 1662.

1,-80,-40

Eminentissimo & Amplissimo Viro,
D. JOHANNI SVANINGIO,
Serenissimæ Regiæ Majestatis Consiliario
Intimo, Collegii Statûs Assessori, Con-
fessusque Consistorialis Præsidi Clarissi-
mo, Daniæ & Norvegiæ Archiepi-
scopo Gravissimo, Domino Patrono,
Promotori ac Affini Honoratissimo,

NEC NON

*Plurimum Reverendo, Religiosissimo &
Excellentissimo Viro,*

M. JANOSCHELDERUPIO,
Bergensium Norvegorum Episcopo Vi-
gilantissimo, ejusdemque Exedræ Cano-
nico ac Antistiti Dignissimo, Domino
Eutori, Euergetæ & Affini Meritissimo.

*Sacram hanc oblationem
sacro anima.*

D. D. D.

Olaus FRICI TORMIUS,
Auth. & Resp.

Jova Juva.
DISSERTATIO
PHILOLOGICO-HEBRÆA,
De Sacrificio
מנחה

De quo aliàs Sacer Codex,
Lev. 2. v.1. & Num. 15. v.4.

Resp. OLAO ERICI TORMIO, Hafn: Dano.

Lim forte nonnullis Man-
tuanus, Poëta καὶ ἴξοχος
Romæ dictus, Servo Scho-
liastat teste, egregiè satis, lib.
I. Georg. p. m. 45.

In primis venerare Deos at-
que annua Magne

SACRA refer CERERI lœtis operatus in herbis.

Olim, inquam, hæc SACRA facerrima:
dum Heraclito, cætera celebri Philosopho,

A con-

consentientia cæca Gentilium pectora, enormē
Ethnicorum θρησκείας, Medicamenti rationem in
purgandis à morbo animabus pharmaci ad
instar obtinere fabulabantur: Confer Ovi-
dium de Florâ Deâ lib. 5. Faſtor. Horat.
lib. 3. od. 23. Tibull. lib. 1. Eleg. 1. &c. Di-
xero Simiarum vicem in his & aliis gessisse Eth-
nicoſ, CERERI cuidam ſuæ, nescio quali,
male intellectam Sacriorem illam V. Testa-
menti oblationem, ἡπνοῦ dictam, ſuperstitioſe
& præpoſterè applicantes; de quibus & aliis,
quæ vel per traditionem, vel ex lecto S. co-
dice Gentilibus nota fuerunt, confer ſi pla-
eet, Justinum Martyrem variis in locis,
Arnobium aduersus Gentes, Polyhistorem
apud Iosephum de emendatione temp. l. 5.
&c. Verum tranſierunt iſta ſomnia, abierunt
in fumum Christiano Orbi, Deo laus, ani-
lia iſta deliramenta & fabulosæ Religionis vanitates:
Solum Ethniciſmi errorum caligine obdu-
ctum & abominabili ſacrificiorum ſuffitu ad fa-
ſtidium uſque inquinatum, exceptit oculatiuſ
ævum: Et attendite vel Peripati ſagacioris
tempora, ejusque Princeps quæſò audiatur,
qui

qui lib. 3. Rhet. ad hæc appositè : ἐκ εἰκός,
inquit, τὰς θεές χαίρειν ταῖς δαπάναις τῆς θυσιών,
ἄλλα ταῖς ἔυστοις τῆς θυσίαν. Scilicet; ἐπειδὴ ταῦ
θεός σὺν αὐτῷ φαύλος, καὶ διεργάτευται δαπάναις,
ὅτε τραγῳδίαις τῆς αἱλισκομένων, ἀλλ' ἀλαβῆ περιφερέσσει
τὴν καλῶν ἔργων, καὶ δικαίων, ut loquitur Melissa
l.1. Orat. 55. Digna profectò vel in medio τοῦ,
θεῷ ζῶντος, αληθείας, σύλλογος ἐδραιώματος (ut Ec-
clesia describitur i. Tim. 3. v. 15.) gremio recli-
nantibus ; Cum & infallibili Sacrae Scri-
pturæ testimonio, auscultare Domino potius quovis
πλήρει, 1. Sam. 15. v. 22. Aben Esra in Ps. 51. v. 21.
(hoc sacrificium juge vocat, & בְּלִי, sacrificium
Sacerdotis Lev. 6. v. 16.) it: Custodire pedem ἡ
propinquare ad audiendum praefert sūltorum πλήρει,
Eccles. 4. v. 17. item Misericordiam velit Deus non
עֲזֹלָה, Scientiam Dei pre πλήρει, Of. 6. v. 6. Conf.
Ps. 69. v. 31. 32. Matth. 9. v. 13. Matth. 12. v. 7.
Ps. 50. v. 8. Ps. 51. v. 18. 19.

מַנְחָה igitur τῇ ἐπαγγελίᾳ καὶ τῷ, quam
non obliget καὶ τὸν ἀκοναλύψεως, Coloss.
2. v. 16. 17. Gal. 3. v. 17. 23. liceat tamen nobis
obspiritualem ex hoc cibario redundaturam utilitatem paulò altius in Sacrificium hoc inquire-

A 2 re,

re, prefatis veniam, si quando occasionem
nacti Philologica quædam immisceamus.

Ut verò Methodus, tractatus hujus anima,
quemadmodum loquitur Sturmius, & scri-
bentes nos titubare impedit, & relegen-
tes delectet, accipite σκιαγραφίαν dicendo-
rum, & in brevi quasi tabella, ut loquitur
Florus, oblationis hujus extremas lineolas.
Nempè acturi sumus

I. De Sacrificio in genere, indeque de מִנְחָה
nominaliter. Mox

II. Realiter absolute de utroque quà definitionem: de מִנְחָה verò quà divisionem, propri-
tates & accidentia. Inde

III. Respectivè de Minchæ repugnantibus
& cognatis.

IV. Et ultimò quasi brevem appendicem
spiritualis in N. T. Minchæ oblationem anne-
ctemus.

Sit igitur, Deo Rectore

MEM-

MEMBRUM I.

Post brevem sacrificii *in genere*, Minchæ
quoque nominis evolutionem exhibens.

§. 1.

Aἰχλῶ ταῖς θύσεως ἐναὶ τὸν τὸν ὑπομέτρων Ἐπίσκεψιν, verè apud Epictetum Socrates, & nobis in præsentis materia: monstrabunt mox secutura.

§. 2.

Sacrificium igitur *in genere*, ut quædam de illo prælibemus, est *sacrum factum*, à *Sacrificare* i.e. *sacrorum facere*, & ut *destinatum consecrare* atque offerre. Isid. Etym. 6. 19. *Sacrum* enim dices, vel quod *Dei* verè ita dicti, vel tantùm *pro Diis habitorum erat*, vel quod *divinis usibus consecratum*, E. g. *sacra* dicuntur *templa*, *sacri luci*, *sacra reliqua Deo & divinis destinata ornamenta*, *dona &c.* Cœl. Rhod. A. L. lib. 12. c. 11. 12. Alias equidem *sacrum* notat *exsecrandum* in illo Virgil. Æneid. lib. 3. p. m. 60. *Auri sacra fames &c.* Habet & alias *æquicæciones*, quas *brevitati studentes transire hīc facimus*, ad *propositum magis attinentia properantes*: *Unum tantùm monebimus ad vocem, Sacrum, sc. interdum differre illud à Sancto, quod hoc notet ab injuriā hominum munitum, vel veritati maximè consentaneum, unde illud; Sancta tibi sit illa res,*

A 3

i. e.

i.e. nè tangas & macules, item sanctissime restor
& alia talia. Confer. Vossium lib. 5. c. 6. sect. 1. I.
Or. Aggenum in Julium Frontinum. Minus sancte
itaque Servius ad lib. 12. Aeneid. Sancire, inquit,
propriè est sanctum aliquid, id est, consecratum facere
fuso sanguine hostiae, & dictum sanctum q.s. sanguine
consecratum. Sacrum tamen & sanctum aliquan-
do equipollent. Conf. Joh. Maria Catanæus schol.
ad Plin. ep. 1. l. 1. Mancinellus in Sat. 3. Juven. &c.

§. 3.

Facere autem notat hīc, non sacrificare (ut
atlas Plaut. in Rud. 3.4. Tun' legirupionem hic nobis
cum Dis facere postulas: it. Virgil. Eclog. 3. p. m.
10. Cum faciam vitulā pro frugibus &c.) Sed sim-
pliciter agere peragere significat: ita sacra facere
Deo nobis hīc, quā hoc verbum idem sit cum
illo Ovid. lib. 4. Fastor:

— — Nos faciamus ad annum
Pastorum Dominae, grandia liba Deæ.

Unde & hoc apparet Sacrificii nomine nihil aliud
hīc nobis venire, quām externam externae rei obla-
tionem Deo, vel pro Deo habitis factam. Plures
autem sacrificii significationes qui cupit, adeat Meis-
nerum part. 2. Sect. 1. Ph. S. Casaubonum. Ex. 16.
dicens. 51. & 56. in Baronium &c.

§. 4.

Synonymiam verò quod spectat, appellatur Ebræis
qui-

quidem קרבן, oblatio; admotio, *Lev.* 1. v. 2. 3. 6. 20.
7. v. 38. &c. טבח, *Ez.* 34. v. 6. *Gen.* 43. v. 16. Pra-
verb. 9. v. 2. ובח, mactatio, sacrificatio, victimæ:
Osf. 6. v. 6. *Ezech.* 39. v. 17. *Gen.* 46. v. 1. *Num.* 25. v.
2. סכינה, *Exod.* 35. Chaldaëis מנהת הון, 1. *Esd.* 7.
v. 17. קרבן 1. *Esd.* 6. v. 10. 2. *Esd.* 13. v. 31. ס 10. ס
v. 34. דבחהא פולחנא &c. Rabbinis, זבח, Syris
בְּנֵי קָרְבָּן vel ὁ Δαστούρος Matth. 9. v. 13. ס 12. v. 7. *Marc.*
12. v. 33. *Luc.* 13. v. 1. 1. *Cor.* 8. v. 1. &c. Græcis ve-
rò αφεσθαι, *Act.* 21. v. 26. ס 24. v. 17. *Heb.* 10.
v. 14. 18. *Rom.* 15. v. 16. θυσία, *Rom.* 12. v. 1. *Eph.* 5.
v. 2. *Aristol.* Eth. 8. c. 9. *Herod.* l. 2. c. 8. θῦμα. Isocat.
apud Nicoclem. Philo de vita Mosis lib. 3. ἱερὸν, οδ.
e. Thucyd. lib. 2. ιερεγρυια Phil. de vit. Mos. Hero-
dian. lib. 3. Plutarch. in Alex. θυηπόλιεν, Operatio
in sacris, Plat. 2. de Repub. λειτεργυια, Theod. lib. 4.
hist. eccles. Arist. OEcon. 2. ὄσια, Plutarch. in
Num. εὐσέβεια, σφαγὴ, αφεσθαινμα &c. Latinis ve-
rò immolatio, honor, donum, oblatio, ceremonia,
cultura &c. Observes autem ad Synonyma hæc &
alia, strictiora esse alia aliis, aliaque latiora. Conf.
inter alios Abravanel in voc. קרבן & זבח.

§. 5.

Fuit itaque Sacrificium nominaliter quantum ad
nostrum præpositum: de מנהה verò ut pariter no-
tat illud munus, donum, oblationem: sumiturque
tam de munere profano, quam sacro frumentaceo,
vel alijs ex rebus quidem viventibus constante,
sed

sed non cruentandis. De origine ejus variant Lexicographi. Brixianus in Arca Noë ad vocem מנהה: dubitatur verò de radice, an sit propria , ut non nulli arbitrii sunt, & tunc ratio nominis ignota esset, quare aliis est potius מנהה à ducendo satis ornatè sic dictum. Mercerus in Lex: מנהה, ind. מנהה, Munus, donarium quodvis etiam profanum , quod homini cum pompa assertur. Nam מנהה. quo hoc nomen ut sequitur propriè refertur, est sensim ducere. Vid. R. David in lib. Radic. Eliam Levitam, Buxtorph. Munst. Schindlerum, &c. Nos potius cum illis facimus, qui מנהה ab inuisit : verbo מנהה, offerre, donare, munerari deducunt. Nam & in Arabismo exstat vox منع, donavit: unde منحة donum. Prima autem sacrificiorum vox hæc est, quæ nobis sub manibus, Gen. 4. v. 3. extans, ubi justō latiūs extensa θυσίας quoque complectitur: strictiori autem & propriâ significatione illas tantum oblationes notat, quæ vel ex frugibus aliisque terræ pro ventibus, vel aliis rebus etiam animatis, sed non mactatis constat. Conf. hic Gen. 32. v. 20. & 43. v. 10. Membris 2. post §. 6. Unde R. Salomon ad Lev. 24. v. 9. : כל דבר הבא מתרבוחה בכל מנהה הוא: id est, quod cunque venit ex proventu frumenti in genere, id Mincha dicitur. Hinc est, quod conjungat ferè Scriptura מנהה & זבה, ubi de cultu sacrificiorum universim loquitur, nominat enim θυσίας καὶ θυσιαράς, זבה ומנהה, Psl. 40. v. 7. Heb. 10. v. 5. Dan. 9. v. 27.

§. 6.

Disp. II. Resp. OLAO ERICI TORMIO, Hafn. Dano.

§. 6.

Synonyma igitur מנהה apparent esse Hebrais קרבן, quanquam hæc vox paulò latior, generalem doni significacionem haber, unde κορβᾶν ὁ ἵει δῶρον, Marc. 7. v. 11. in cuius vocis interpretatione, ut in aliis, non variant Lxx. Chaldaic scribitur & מנהה & מנחה, & dicitur simul iisdem מנהתת Lev. 23. ex Munsteri Lexic. Chald. Græcis dicitur ἀγροφορία, & contradistinguitur θυσίᾳ, quæ est oblatio pecudum, quam Lxx. à pecudum mactatione alio nomine σφαγίον vocarunt, Amos. 5. v. 25. Latinis dicitur donum, munus, oblatio ut supra ex Buxt. Lex. Heb. in voce מנהה. Pergimus jam ad

M E M B R U M II.

Definitionem Sacrificii & מנהה, indéque
hujus divisionem, proprietates & ac-
cidentia, enarrans.

§. I.

Sacrificium in genere definiendum sumpsimus, unde non tantum Deo oblata continabit, Sed & Diis Deorumque loco habitis consecrata complectetur: Et V. T. inquam, & Gentilium sacrificiorum naturam unâ sistere descriptione fert sententia: *Potest hoc fieri, quia eadem occurunt in V. T.*

B & Gen-

& Gentilium sacrificiis, Horum enim illi rationem,
Simiæ æmulantur: *Debet quoque fieri*, quia Minchæ
plenaria expositio hoc requirit, ut in sequentibus
patescat:

Est igitur

Sacrificium actio sacra, secundum quam res ani-
mata vel inanimata certis ritibus, certo loco & tem-
pore, certi finis ergo, dignis, qui reputabantur, à sa-
cris personis consecrata & oblata est.

§. 2.

Ecce generalem sacrificiorum descriptionem,
Divinis, simul & Gentilium competentem: Nam
ut certæ ceremoniae in V. T. requirebantur, in per-
sonis, *Sacerdote summo*, *Exod. 28. & 29. & Lev. 8.*
Sacerdotibus secundi ordinis, *Conf. Lev. 10. & 21.*
Num. 6. & alia; quæ *Loca sacrificiorum*, *Tabernacu-
lum & Templum*, quæ *festa hebdomadaria*, *monstrua &
annua*, & quæ singulas sacrificiorum species, ut sunt.
1. *Holocaustum*. 2. *Mincha*. 3. *Sacrificium Pacificum*.
4. *Sacrificium pro peccato per ignorantiam commisso*.
5. *Sacrificium pro peccato ex malitia commisso*. 6. *con-
secrationis*. 7. *Sacrificium mundationis*. 8. *expiationis*.
9. *juge*, *Conf. Lev. c. i. &c.* Ita quoque Gentiles
eadem habere ceremonias sua voluerunt videri sacri-
ficia: Scilicet *Ægyptiorum* memorantur plus minus
sexcenta sexaginta sex sacrificiorum genera fuisse. *Ro-
manorum* itidem atque *Gracorum* *Iguarw* longum
pertexit catalogum *Corn. Agripp. lib. 3. de occult.*
Phil.

Phil. c. 59. Sed omnibus certæ adscribuntur ceremonie, certi ritus, certa loca, ut nostra meminit definitio: Sic Regem eligentes sacrificant certo modo: Sic Idololatra natale suum celebrans, barbam tondens, aut domum adveniens è mari, egressus è carcere, convivium instituens filii causâ certis utebatur ritibus: confer Rambam Ægyptium lib. Akom. c. 9. §. 4. imo tam tenaces erant Gentiles certarum circa sacrificia circumstantiarum & ceremoniarum, ut etiam post soluta vota, absolutaque *χαρισμα* sua, lapidibus ac monumentis erectis sacrificiorum circumstantias inscribebant, Simiæ Jacobi Patriarchæ Gen. 31. Huc Literæ monumentis talibus insculptæ, quæ leguntur, V.S. & V.S.L.M. i.e. Votum Solvit. & Votum Solvit Libens Merito. Conf. Choul. p. 277. & seq. Gruter. p. 3. seq. & vide mihi *Sacrificulos*, tantum aspice illorum Tiaras, Galeros, Strophones, Strophos, inarcula & quid non? Conf. Ecclesiæ Doct. Hieronym. Epist. ad Fabiol. de vest. Sacerdot. Festus, Stuckius f. 69. Flamines tam curiosè describit Servius ad lib. 8. Ævid. ut & virgas quasdam in illis eminentes; ut Solem negare videatur in meridie luce-re, qui curiosos, circa Sacrificia, ceremoniarum certitudinis Gentiles negat. Hinc neque omnibus licitum actionibus hisce interesse. Romani arcebant hostes, & Mulieres duorum Virorum &c. Festo teste & Livio lib. ult. dec. 1. Græcis βέηλοι habebantur servi & servæ, innuptæ, are coempti. Scythæ prohibebant interesse, qui in acie neminem interemerat: Conf. Stuck. f. 81. Et memorabilis valde est Germanorum

norum ritus, quo, scuta in bellis qui amiserant, interdicebantur sacrificiis, test. Tacit. de M. G. Hinc hodièque nebulonem, inutile terræ pondus, quo cum Vir bonus conversari exhorrescit, vocamus Eisten Schelmi, i.e. Schildenem qs. qui scutum in conflictu sibi eripi sat passus: conf. Besold. Gorop. Bec. Non piget ritus sacrificandi in die Expiationis observatos adscribere ex seqv. Mischnâ in Joma c. 8. §. 8. וּמְנֻפָּלִים אֲסֹל בְּאַכְוֹלָה וּבְשִׁתְוָה וּבְרָחֵץ וּבְסִכְתָּה וּבְנַעֲלֵת הַסְנָדֵל וּבְהַשְׁמֵשׁ הַמְטָה וּהַטָּלֵךְ וּהַכְלָה יוֹחֶזֶוּ אֶת פְנֵיהם וְהַתִּירָה חַנּוּל אֶת הַסְנָדֵל דְבָרֵי רַבִי אַלְיעָזָר וְהַכְטִים אֲסֹלִין: id est, in die expiationis interdictum est in cibo, & in potu, & in lotione, & in unctione, & in inductione calcei, & in ministerio lecti; Rex verò & sponsa lavabunt facies suas & puerpera calceos induet: Verba Rabbi Eleazaris; at Sapientes prohibent. Conf. de his Frantzium in Schola Sacrif. Patriarchar. Cloppenburg. ibid. Sigonium de R. E. l.4. c.2. R. Bechnicom. in Pentateuch. disp.9. t.2. Frischmuth dissert. de sacrif. & instar omnium, unum Vossium de Idololatria Gentium fusè hæc di- ducentem.

§. 3.

Quia verò Sacrificiorum varia genera fuerunt, vendendum, antequam מנחה definiamus, ad quod illa oblatio referenda. Calixtus equidem compend. Theol. p. 219. sacrificia N. T. triplicia facit; sc. i. Holocaustum, id quod vel quotidianum, vel

vel solemne. 2. Expiationis sive propitiatorium. 3. Pacificorum, idque vel gratiarum actionis pro beneficiis acceptis, vel totum aut spontanenm pro beneficiis impetrandi, Appendicem vero sacrificiorum propriè dictorum נָתָן nostram. Cloppenburg vero duas sacrificiorum constituit classes, alteri ιλασιμα, vel propitiatoria, alteri εὐχαριστιμα tribuens. Aliter dividit Corn. Agrippa lib. 3. de Occult. Philo. c. 59. ubi sacrificia alia ponit salutaria, alia pacifica, alia gratulatoria, alia zelotypia, alia expiationis. Immoderatus insuper excurrit Cœlius lib. 12. L. A. c. 1. edit. Frob. Basil. An. 1542. cum dividit θυσίας in δωροφορικας, δπολυτεληκας, διαδακτικας, δποπληγικας καθαυτας. Hebrais novem sacrificiorum genera, quæ supra §. 2. hujus Membri 2. enarrata. Nos alios suo permitentes frui iudicio, pro subiecto & materiâ, ex quâ sacrificia parabantur, dividimus cum S. Scripturâ in τεροφορεγν & θυσιαι, id est, in illa, quæ ex rebus inanimatis, & non mactandis, ut frugibus terræ aliisque proventibus, item viventibus non cruentandis, ut supra dictum: & illa quæ ex pecudibus & rebus animatis mactandis offerebantur: Hanc enim divisionem & Scriptura approbat Ps. 40. v. 7. Heb. 10. v. 5. Dan. 9. v. 27. ubi de cultu Sacrificiorum universim locuta, vocibus נְבִי & נָתָן, θυσια ē τεροφορα utitur, & nostram hanc oblationem simul includit, quæ tantum abest, ut inter sacrificia non sit numeranda, ut etiam primas inter illa teneat Gen. 4. v. 2. 3. 4. 5. ubi expressa vestigia legum postea secutrum Deut. 12. v. 6. Hinc

§. 4.

Definimus Mincham ex R. Sal. in *Lev.* 24. v.9. פֶל־דְבָר הַבָא מִן־תְבוֹאָה בְכָל־מִנְחָה הַוָא: quodcumque venit ex proventu frumenti in genere, id Mincha dicitur: Vel brevius & proposito accommodatus. Mincha est sacrificium ex rebus non mactandis: Hæc verò duplices fuerunt vel cibariæ vel rerum aliæ animatarum & non mactatarum, cibarias vid. *Num.* 15. v.4. *Lev.* 2. v.6. *Ezech.* 36. v.15. de reliquis vid. *Gen.* 32. v.20. *Gen.* 43. v.11. *Ez.* 66. v.20. Illæ, quas frumentaceas vocat Buxtorphius in Lex. in h. v. Sacrificium quin constituant, dubitare nequit, qui-cunque §. præced. dicta r̄dminat, Cibarium verò cum dicimus & rerum non mactandarum, cum Scripturâ loquitur, quæ describens oblationem hanc semper cibariorum & frumenti, vel rerum non cruentarum facit mentionem. *Conf.* *Lev.* 2. v.1.2.4.5.7.12. 14.15. *Num.* 15. v.4.6. *Gen.* 32. v.20.21. *Ps.* 39. v.7. *Ez.* 66. v.3. *Ier.* 17. v.26. *Ezech.* 42. v.13. *Mal.* 1. v.11. &c. Esto igitur Minchæ constitutivum latius & remotius sacrificium esse, proximum v. & adæquatum cibarium vel frumentaceum esse, & ex rebus non cruentis, & sic Minchæ appellatio competit omnibus oblationibus contradistinctis sacrificiis, quæ parabantur ab animatis mactatis, sive Gentilium illa fuerint sive sacri Codicis.

§. 5.

Est verò oblatio hæc non unius generis, sed varie
divisa

divisa & varias hujus sacrificii species continet. In Levit. triplicis Minchæ fit mentio C. 2. sc. (1) ex similiâ, vel farinâ mundâ nondum coctâ, oleo tamen ac sale conspersa v. 2. (2) ex panibus seu placentis ex farinâ mundâ, additis oleo & sale, coctis sive cibano, sive Sartagine, sive craticula v. 4. (3) ex spicis & frumenti primitiis igne tostis, aut granis extrusis, additis oleo, thure & sale v. 14. & 15. (4.) addimus Gen. 32. v. 20. Mincha offertur ex animatis quidem sensitivis sed non mastandis. Atque hæc divisio Minchæ ratione materiæ & modi præparandi. Dividitur autem aliter quoque respectu temporis oblationis. Unde Hebræis Mincha נְדָחָה, quæ latè patens magna vespera quoque Rabbinis dicitur: incipit ab horâ sextâ & dimidiâ, id est: statim mediatâ primâ nobis. item: Mincha נְתָנָה, quæ strictè dicitur, incipiens ab horâ nonâ & dimidiâ, id est: mediatâ quartâ nostrâ. De his conferatur Buxt: in voce מִנְחָה.

§. 3.

Verum quia nobis propositum hîc est Mincham in genere evolvere, aliter quoque venit dividenda, ita ut alia sit (1) Profana, quam profanus dat, alia verò Levitica, Deo olim ex necessitate oblata. Hæc rursus (2) dividitur in tria quasi membra, ut supra §. 5. dictum. Profana vero (3) respectu eorum, quibus offertur, alia ab homine datur homini, alia ab eodem ut profano datur, non homini, sed neque Deo. Formanda hæc itaque divisio; rei natura quasi digito demonstrat. Exauriendum namque per membra dividentia totum divisum, quod hæc

hæc utique facit, nulla verò alia. Ecce enim Gen.
43. v. 11. exstat: **לְאֵשׁ מִנְחָה**, & deferete ad
virum illum munus, certè non hoc de Deo dicit Pa-
triarcha, ergo diversum hīc Minchæ genus induci-
tur: similiter legimus Gen. 32. v. 20. **אַכְפָּרָה פְּנֵי בְּמִנְחָה**
Placabo faciem ejus (Esavī) munere. Porrò præter
has Jehovæ sanctissimo, & hominibus factas obla-
tiones, Gentiles quoque Veneri (quam Sabæi **בֶּלְתָּה**
Beltha, Hotting. hist. Orient. lib. I. c. 8. p. 183. Assyrii
Μυλίθα, Arabes **أَلْثَلَّة**, Persæ **مِرْغَاه**, id est, Ma-
trem, Herodot. lib. I. Saraceni **χασάρ**, id est ma-
gnam vocârunt, conf. Catechesin Saracenorum &
Euthymium Zygabenum in panopliā) frumentum
dabant elixum. Suid. voc. **ἱφθοὶ ταυροὶ**. Hordeum in li-
bationibus adfundebant, illud **γλοστένη**, id est, molâ
incisâ sacrificare dicentes: Id. Atque & hi, ante sa-
crificium hordeum sale conspersum, **σιλιγνεμ** vel
placentulas aris imponebant, ut **vaporatio thuris** fie-
ret: quæ **τερθύματα**, id est, sacrificii præludia Ari-
stoph. in Plut. vocat: vid. Cæl. L. A. 12, 1. Chou-
lium p. 306. Scalig. poët. I. v. 13. Suid. in voc. **θυ-λήματα**. hæc ergo Mincha, Veneri aliisque oblata pe-
culiare utique divisionis membrum constituet.

§. 7.

Visa itaque Minchæ divisione, proprietates porrò
in hoc secundo membro, ut & accidentia occurunt
videnda. Minchæ igitur Propria sunt,

I. Ex

Disp. III. Resp. OLAO ERICI TORMIO, Hafn. Dano.

I. Ex frumenti proventu, cibariis constare, absque melle esse, non fermentari, cedere partem Deo crementedam, partem Sacerdoti. Percurre omnia sacrificia & videbis hæc soli Minchæ competere, licet non omni, nec semper. e.g. Minchæ Jacobi oblatæ Esavo, Gen. 32. v. 20. Deo autem oblatæ hoc habebant, Lev. 2. v. 2. &c. ut supra. Homini oblatis hoc competebat לְחוּ מִזְמָרַת הָאָרֶץ בְּכָלִיכָּס à parte, ut Gen. 43. v. 10. וְהַרְיוֹן לֹאִישׁ מִנְחָה מִעֲטָרֵי וּמִעֲטָרֵת נְבָאת וְלֹט בְּטָנִים וִשְׁקִירִים: Veneri obferenda idem continebat, ut & aliis: E.g. Baccho, Iovi, &c. testis Svidas l.c. ἐφθοὶ τευχοὶ: testis Stukius, cui nomen Liberi, id est, Bacchi ideo dicitur, quia ex farinâ, sale, & talibus varia placenterum & libiorum genera ad sacra conficiebantur. Testis Dionysius Halicarn. lib. 2. Pompilius iussit unumquemque circumscribere fundos suos, sacrosque finibus lapides adponere, lapidesque ipsos sacravit Iovi, Terminali, &c. Sacrificabantque non animatum aliquid, (neque enim pium est cruentare lapides,) sed pulles & liba, & alias quasdam fructuum primitias.

II. Competit omnibus Minchis, sed non soli illi Sacrificio, oblatione suâ placare, cui datur. Sic Deo bonus odor Minchæ per altaria à Levitis sacrificatæ. Lev. 2. v. 2. &c. Sic Jacob: Placabo faciem, &c. Gen. 32. v. 20. Sic Juven. Satyr. 12.

Hic nostrum placabo Iovem, Laribusque paternis Thura dabo, atque omnes violæ jactabo colores:

Item Satyr. 9.

O parvi nostrique Lares, quos thure minuto,

C.

Aut.

Aut farre, aut tenui soleo exornare coronâ.

Item Prudent. hym. *τερπι σεφ.*

Fuliginosi thure placantur lares.

Id in Apothegm.

Ridiculos quod Deos venerans sale, cespite, thure.

Conf. Ovid. i. Fastor. Virg. lib. i. Geor. Ovid. lib. 5. Fastor. Horat. lib. 3. od. 23. Tibellus lib. i. eleg. i.

III. Competit soli huic sacrificio & omnibus Minchis, sed non semper, verum certo & definito tantum tempore, sale, thure vel oleo conspergi. Hinc & ante Leges ceremoniales Minchæ oblatæ, quamquam non talibus conspersæ. Et ipsa jam Lege obligante Minchæ quædam oleo, sale & thure, quædam oleo ac sale conditæ, *Levit. 2. v. 2. & 4. 5. 7.* & quædam Mincha nec oleo, nec sale, nec thure conspersa, sc. illa *Gen. 32. v. 20.* quæ verè & vocatur & est *ωεσφοεζ* seu Mincha, ut ut nec ex frumento, nec ceremonialiter condita sit. De Gentilibus idem dicendum. Quædam Mincha ex solo farre & sale constabat, quæ Hebræis *רִיפּוֹת*, Contusa. *2. Sam. 17. v. 29.* Græcis *ἀλοχυταὶ* & *ἀλοχυτοὶ*, primitiæ ante sacrificium. Hesych. it. ipsæ molæ, quæ affundebantur: Iliad. a. vocata. de hac Numæ Lex exstat. DIS. FRUGE. ET. MOLA. SALSA. SUPPLICANTO. Ovid. lib. i. Fast.

— — — — — cum Cereale Sacerdos
Imponit libum farraque mixta sale. it. ibid.
Libaque de milio miliæ fiscella sequatur.
Rustica præcipue est hoc Dea lata cibo.

Inter-

Interdum aliquid mellis additum ut Tib. lib. i. 7.

— — — — — tibi dum thuris honorem,
Liba & Mopsopio dulcia melle feram.

Sed & mel solum erat Mincha etiam in fanis. Ovid.
Porrigit incisos filia parva cibos.

Conf. Tib. lib. i. 10.

Erant & Nitvegæ Minchæ, quæ quidam furfures,
quidam molas salsas, alii Ærupsæ, id est, libamina
melle, vino & farinâ confecta esse ajunt Theopraſt.
hist. plant. lib. 8. c. 4. Dioscor. lib. 2. cap. 107. item
144. Interdum Thus solum Mincha erat. Lycus a-
apud Plut. Pæn. 2. Di illum infelicit omnes, qui
post hunc diem ullum thuris granum sacrificaverit.
Conf. Ovid. lib. 13. Metamorph. Horat. lib. 1. od. 36.
Ovid. 4. Fastor.

Et si thura aberunt, unctas accendite fædas,

Ubi unctæ tædæ & incensæ pro Mincha ponuntur:
sed manum hic de tabulâ, nè nugæ Gentilium fa-
bularum rem aliâs veram obscurare incipient.

IV. Denique proprium propriissimum, omni, so-
li & semper competens Minchæ hoc erit: quod re-
bus constaret non cruentatis: id enim plenè distin-
guit Mincham ab aliis sacrificiis omnibus, & nulla
plane nominabitur Mincha, cui non hæc proprietas
per se & convertibiliter tribui possit. Unde mo-
venti nobis hic controversiam facile respondebitur;
Scilicet dixerit quispiam Mincham Gen. 32. v. 20.
& Gen. 43. v. 10. it. Gentilium jam enumeratas, pro-
priè sacrificia non esse, adeoque Minchas dici non

C 2 posse,

posse, quia Mincha illa *Levit. 2.* verè Mincha, toto
tamen cœlo differt ab illis: Facile, inquam, re-
spondetur (1) Minchas illas *Gen. 32. v. 20.* & *Gen.*
43. v. 10. fuisse sacrificia, vel ex sacrificii descriptio-
ne supra Membri hujus §. i. positâ. Conferatur au-
tem Membri i. §. i. ubi, quid Sacrum notat, enar-
ravimus. 2. concedendo *magis* esse Mincham il-
lam, *Levit. 2. &c.* quâm reliquas, esse itidem
circa illam servandas ceremonias, clariūs & præce-
ptas & observatas; verum addendum *magis* & *mi-*
nus non variare speciem, nec ideo Mincham solam,
quia ceremonias habeat clariūs atque in præcepto,
cum & eadem circa illam ipsam variant, & aliæ
oblationes eodem planè veniant nomine: Laxetur
itaque parumper *terminus* pro rei necessitate, &
propria Minchæ per omnes quatuor modos attri-
buentur.

§. 8.

Accidentia Minchæ excipiunt, quorum Catalogus hic esto. Quædam Mincha non acceptatur,
Gen. 4. v. 5. quædam respuitur ad tempus & tandem
acceptatur, ut *Gen. 32. v. 9. 10.* Esavo oblata, cuius
facies tandem sicut Dei facies visa. Quædam extra
terram alieno Domino, ritibus certis adhibitis offe-
renda transportatur, ut *Gen. 43. v. 16. 24. 25.* Quan-
doque interdicitur Mincham offerre etiam festis die-
bus *Esa. 1. v. 13.* alibi Mincha in fructu secabatur,
alibi manu separabatur cremandum *Lev. 2. v. 2. 6.*
jam tostum, jam crudum, jam pistum offebatur hoc
sacrifi.

sacrificium *Lev. 2. v. 1. 4. 7. 14.* Confer Gentilium sacrificia cibaria & idem deprehendes. Vid. Voss. de idololat. Gent. Frischmuth dissert. de sacrificiis &c. & supra quoque citatos. Nos enim promovemus calamus ad

M E M B R U M III.

De Minchæ repugnantibus & cognatis.

§. 1.

VIdimus haec tenus Mincham *absolutè ejusque definitionem, divisionem, proprietates, accidentia,* sequitur jam *respectiva ejus tractatio*, repugnantia illi & cognata exponens. Et

§. 2.

Primo quidem Repugnantia; quorum quædam Minchæ in genere *adversantur*, quædam huic vel illi, nulli verò in genere. Primi generis sunt *Pontificiorum assertiones de Sacrificio hujus per lumen naturæ notitiâ, ut & de Idololatrico Missæ sacrificio.* Quod verò attinet primam assertionem, *distinguendum* hic videtur inter rem & certum rei modum. Illa quin *naturæ lumine nota* fuerit, negare non potest, qui consideret & *Abelem & Cainum sacrificasse Gen. 4. v. 3.* tot jam secula ante Leges Leviticas; & *jobum*, qui pro amicis orans expiationem pro illis fecit *oblationibus. Job. 42. v. 8.* (An Melchisedec obtulerit, aliis discutiendum relinquo) Et *Iacobum*

cobum offerentem decimas ab omnibus quæ habebat, adeoque & Mincham; & Iethronem immediatè sacrificasse victimas: & Bileamum, qui spiritu Iehovæ prophetavit, consulentibus Madianitis & Moabitis, oblatis Deo sacrificiis: Num. 22. vers. 23, 24. Et Israelitas ad modum Ægyptiorum immolasse & sacrificare voluisse: conf. Exod. 32. & Hieronym. ad Jer. cap. 7. vers. 21. & ad Es. 1. vers. 12. nec non Theodoret. Græcanic. affect. serm. 7. de sacrific. Modum verò & ceremonias offerendi Divinæ institutionis esse clariùs docet Levit. 2.c. quām ut quis in controversiā audeat vocare. Neque vero, si vel maximè hoc statuatur, quicquid inde patrocinii suppeditatur Pontificiorum erroribus Misæ suæ Sacrificium hinc defensantium: Quin hæc potius adversâ fronte pugnat cum Novi Testamenti doctrinâ & Minchæ hoc sacrificio. Ceremoniæ enim ille Lev: 2. injunctæ, ut & umbratilis illa sacrificiorum oblatio, & jam ante legem, ante ullum Divini Numinis expressum de illâ præceptum, præsente jam corpore penitus sublata sunt, adeò ut omnis oblatio talis Deo mera abominatio.

§. 3. Secundi generis, oppugnantia sunt, quæ modum Minchæ, non ipsam oppugnant, adeoque bona in se per accidens contraria evadunt, cum non à bonis nec benè offerantur. Huc enormis Gentilium Ægnoucia, & vanissima, nescio quibus, factæ, oblationes de quibus supra, plura verò qui desiderat, legat Voss: de Idololatr: Gent: nec non Hotting. de Sabæorum sacrificiis. &c..

§. 4. Cognata secundò excipiunt, quorum illicita plu-

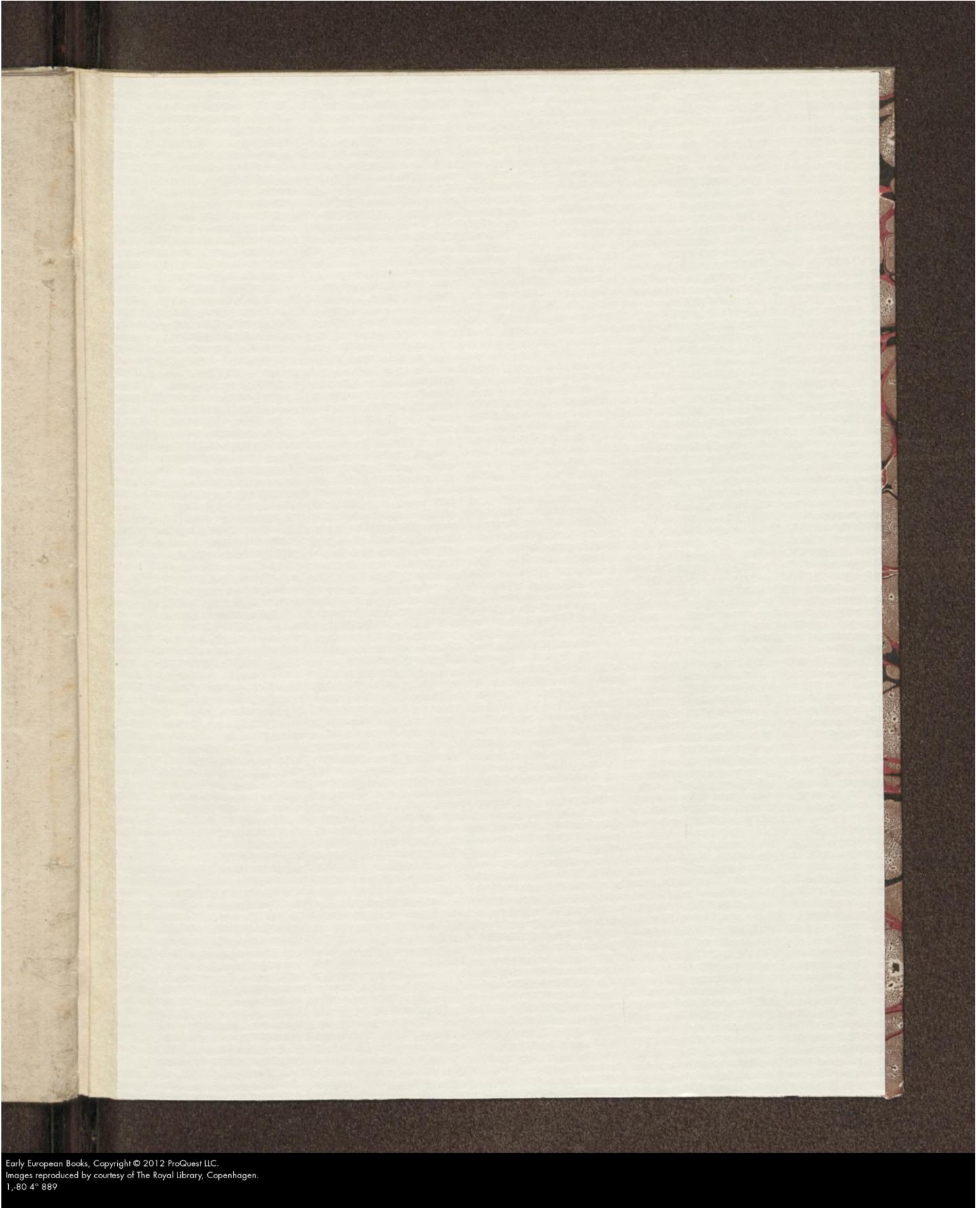
plurima variarum gentium recensere supersedeo,
licita tantum astruens etiam in N. T. utpote ab
Apostolis quoque in primitiva Ecclesia observata;
Mincham puto matutinam & vespertinam; preces
dicere volo, quæ cessante templo & sacrificiis, è
Viris synagogæ Magnæ substitutæ. תפלת מנהoca voca-
tur precatio vespertina, oblatâ à Petro in solario, A&t. 10.
vers. 9. à Petro & Iohanne, A&t. 3. vers. 1. Centurio-
ne, A&t. 10. vers. 3. 30. & Oratio matutina, de
quâ Canon Majemonis Tractatu הפלת cap. 3.
תפלת השחר מצותה שיתחיל לחתפלל עם הנץ החמה
ומנה עד סוף שכעה רביעית שהיא שלישית היום:
Orationis matutina lex est, ut incipiat quis orare cum
exortu solis, & terminus ejus usque ad finem horæ
quartæ, que est tertia pars diei. Scilicet hanc Min-
cham obtulere Apostoli A&t. 2. Vers. 15. videatur
Thalmud de Schabat. c. 1. f. 9. R. Alphes Tractat.
de Pascat.; c. 6.

Nos concludimus brevi Appendix

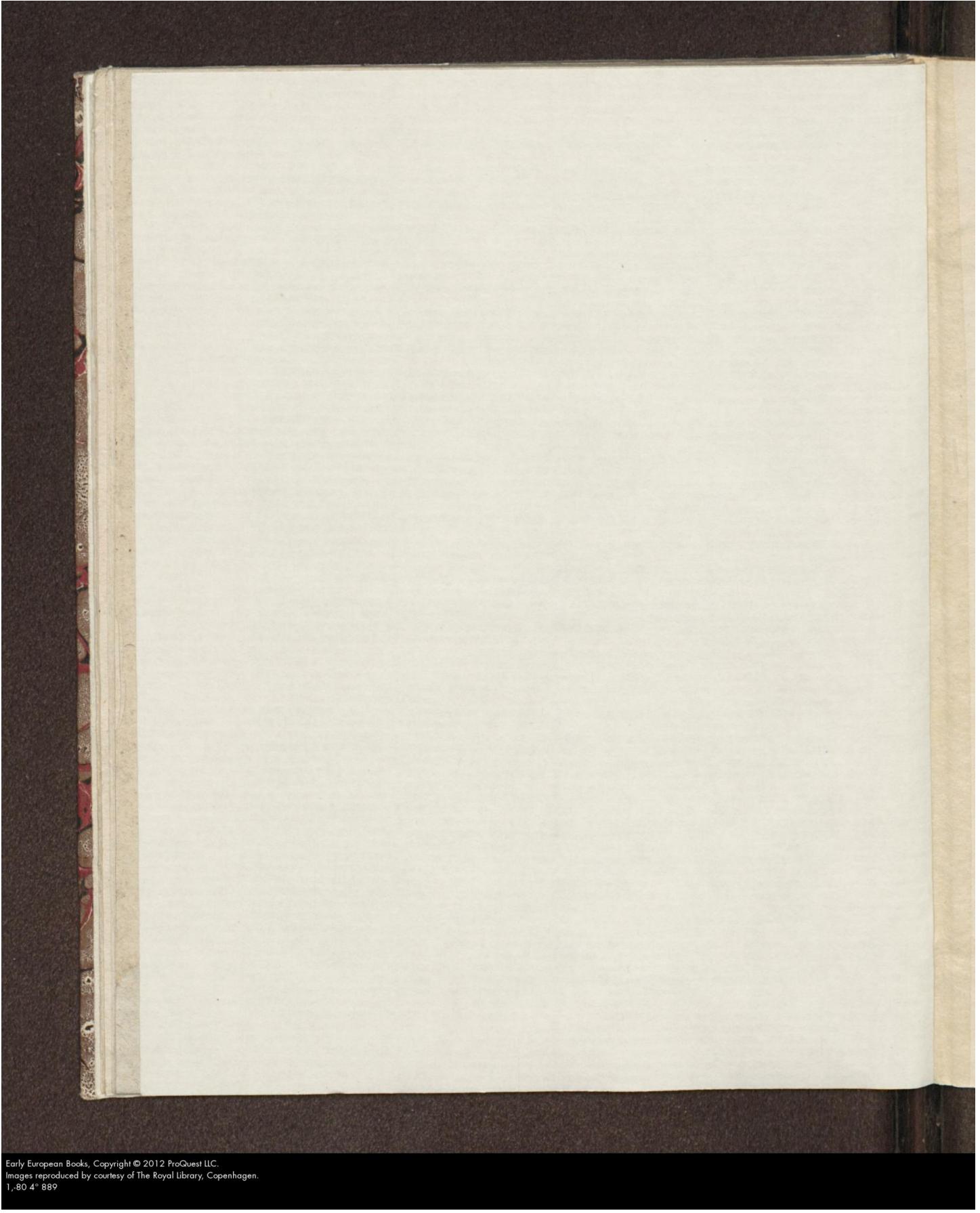
Spirituale Minchæ sacrificium N. Fœderis homini-
bus non tam præscribentes quàm commendantes
Juxta illud Pauli Rom. 12. vers. 1. οὐδὲν μᾶς,
αδελφοὶ, διὰ τῶν ὀικτηριῶν τῷ Θεῷ,
οὐδὲν γάρ τὸν σώματα ὑμῶν, θυσίαν ζῶσας,
ἄγιας, ἐνάρετον τῷ Θεῷ,
τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν.

TEΛΘ.

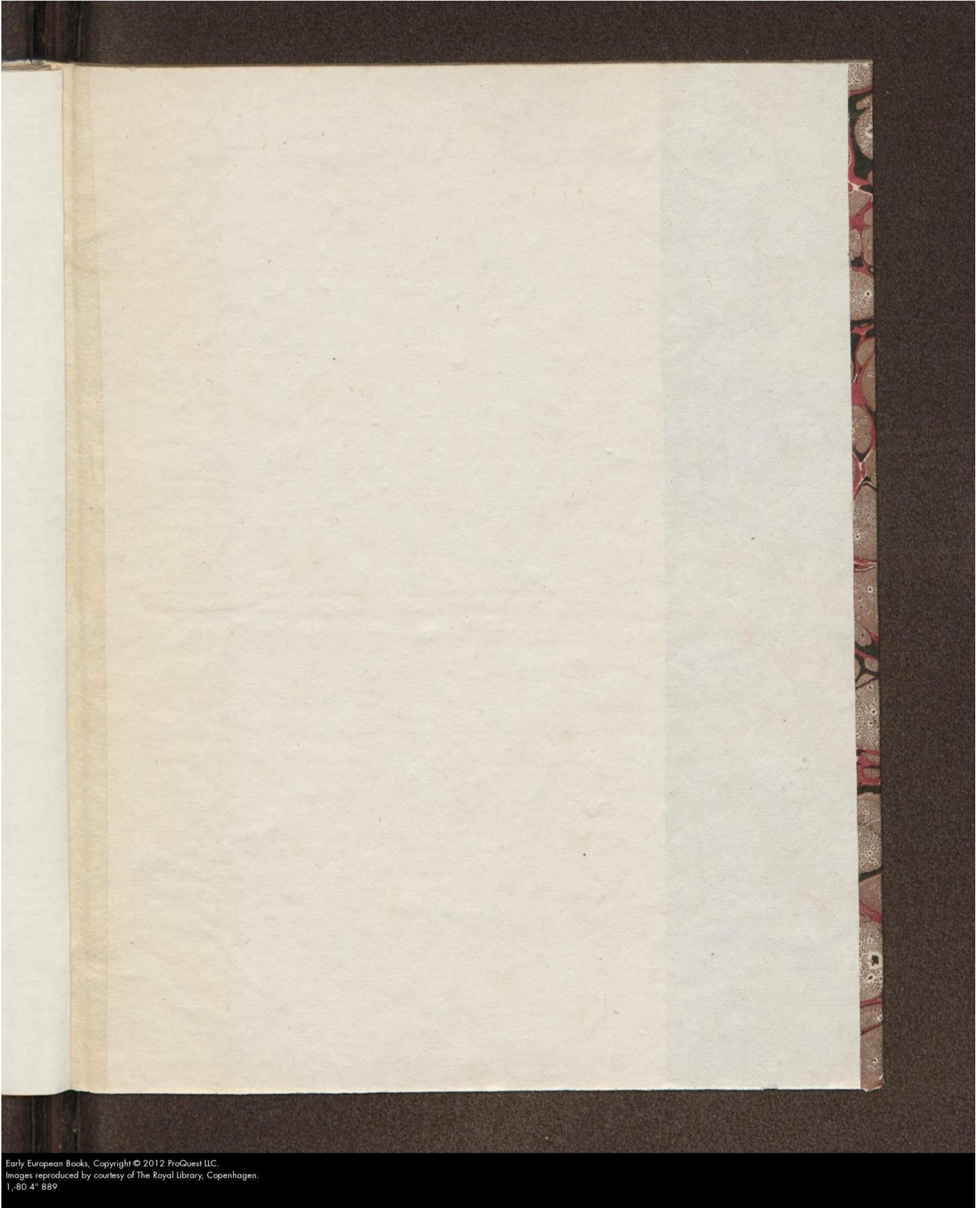
• ३८८

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,80 4° 889

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,80 4° 889

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,80 4° 889